איתיביה ספק בן תשעה לראשון או בן שבעה לאחרון יוציא והולד כשר וחייב באשם תלוי הא מני רבי א] אליעזר היא איתיביה נמצא על (א) (שלה) אתיום טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן טמאין מספק ופטורין מן הקרבן ותני עלה וחייבין באשם תלוי הא מני רבי אליעזר היא; אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב היו לפניו שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ואכל אחת מהן ואינו יודע איזו מהן אכל חייב, חתיכה ספק של חלב ספק של שומן ואכלה פטור, אמר רב נחמן מאי טעמא דרב קסבר שתי חתיכות *איקבע איסורא, חתיכה אחת לא קבעה איסורא מאי איכא בין איקבע איסורא לשאי אפשר לברר ב] איסוריה? איכא בינייהו כגון שהיו לפניו שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ובא עובד כוכבים ואכל את הראשונה ובא ישראל ואכל את השניה ג] לרבא ליכא מצוות בעידנא דאכל ישראל לר' זירא אי אפשר לברר איסוריה לרב נחמן איקבע איסורא איתיביה רבא לרב נחמן ד] רבי אליעזר אומר כוי חייבין על חלבו אשם תלוי ר' אליעזר לא בעי קביעותא לאיסורא איתיביה ספק בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון יוציא והולד כשר וחייבין באשם תלוי הא מני ר' אליעזר היא איתיביה נמצא על שלו טמאין וחייבין בקרבן, נמצא על שלה אתיום טמאין וחייבין בקרבן, נמצא על שלה לאחר זמן טמאים מספק ופטורין מן הקרבן ותני עלה וחייבין באשם תלוי אישתיק, לבתר דנפק אמר מאי טעמא לא אמרי ליה דהא מני רבי מאיר היא דלא בעי קביעותא לאיסורא דתניא השוחט אשם תלוי בחוץ ר' מאיר מחייב וחכמים ב) פוטרין ואמאי לימא ליה דר' אליעזר היא? הא קמ"ל דר"מ בשיטת ר' אליעזר קאי, אמר (ב) רבה בר אבוה אמר רב חתיכה ספק של חלב ספק של שומן ואכלה ה] באנו למחלוקת ר' אליעזר וחכמים, לר' אליעזר מאי איריא כי אכלה, אפילו לא אכלה נמי ג) דתנן ר' אליעזר אומר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום? אמר רב אשי: ר' אליעזר אליבא דבבא בן ו] בוטא דתנן אלא אומרים לו המתן עד שתכנס לבית ספק. ת"ר היו לפניו שתי חתיכות אחת של שומן ואחת של חלב: בא ישראל ואכל את הראשונה בא עובד כוכבים ואכל את השניה חייב, וכן כלב וכן עורב; ז] בא עובד כוכבים ואכל את הראשונה ח] בא ישראל ואכל את השניה פטור ורבי מחייב; אכל את הראשונה בשוגג והשניה במזיד, חייב, הראשונה במזיד והשניה בשוגג פטור ורבי מחייב; אבל שתיהן במזיד, פטור מכלום, שתיהן בשוגג ט] שניהן חייבין והשני לא מן הדין אלא שאם אתה אומר פטור קבעת את הראשונה בחטאת ומנו אי רבי מן הדין ומן הדין הוא (ג) אי רבנן משום דלא נקבע ראשון בחטאת נימא ליה לשני *אייתי חולין לעזרה? אמר רב אשי ר'

א) [לעיל יז: וש"נ] ב) לקמן כב: [זבחים עו: חולין מא:]

לרבי זירא אי אפשר לברר איסורים · דהא שתיהן נאכלות : **לרב נחמן איקבע איסורא** · מעיקרא וחייב : **ר"מ (ד) מחייב** · משום שחוטי חוץ אף על גב דאיכא למימר שמא לא אכל חלב ואשם זה חולין הוא דלא בעי קביעות לאיסור : **וחכמים פוטרין** · דלא איקבע איסורא דשמא חולין הוא : **ואמאי** · אשתיק דלא אמר לו ר' מאיר *היא הוה ליה למימר י] אשמעתיה דר' אליעזר היא : **בשיטת ר' אליעזר אמרה** · משום הכי מחייב דלא בעי קביעות איסור והאי דלא הוה אמר ליה ר' אליעזר היא לא איכפת ליה משום דממילא הוה מלי ידע : **אמר** יא] ***רבה כו'** · אף על גב דאמרי לעיל פטור דבעינן שתי חתיכות לאו דברי הכל אמרי דהא ר' יב] אליעזר מחייב כיון דאמר דמתנדב אדם כו' וליכא למימר חולין לעזרה מייתי הכא ודאי מיחייב הואיל ובא לידי ספק : **מתנדב אדם כו'** · טעמיה דר' יג] אליעזר (בגמרא) מפרש בפרק בתרא (לקמן כה:): **אמר רב אשי** · האי דבעינן מקצת איסורא לרבי אליעזר, אליבא דבבא בן בוטא קאמר דאמר יד] בפרק בתרא (שם) שהיה מביא אשם תלוי בכל יום חוץ ממוצאי יום הכיפורים, אמר המעון הזה אילו מניחים אותי הייתי מביא אלא אומרים לי (כו') המתן עד שתיכנס לבית הספק כלומר המתן עד למחר שיש מקצת ספק שמא חטאת היום אבל מוצאי יום הכיפורים אין לחוש בכך דהא כיפר עליו יום הכיפורים על ספקו כדאמרינן בפרק בתרא (שם) חייבי אשמות תלויין שעבר עליהן יום הכיפורים פטורין והשתא דהאי בעינן מקצת ספק כגון חתיכה אחת אפילו לר' אליעזר אבל רבנן דפליגי אדר' אליעזר בפרק בתרא (שם) דאמרי אין מביאין אשם תלוי אלא על דבר שזדונו כרת ואי מייתי האי מכניס חולין לעזרה הכא נמי פטרי דדוקא בעינן טו] כדקרינן מצות : **וכן אם אכל כלב** · את השנייה או עורב חייב ישראל האוכל ובשעה שאכל הוה חתיכה משתי חתיכות : **פטור** · דליכא ב' חתיכות : **ורבי מחייב** · דלא בעי ב' חתיכות : **ואם שניהם במזיד** · שהיה יודע שספק הוא : **חייב** · אשם תלוי אקמייתא דבשוגג הואי ומשתי חתיכות הואי : **פטור** · דבשעת שגג לא הוו שתי חתיכות : ר'

[מיר כג:]

***איתיביה** אביי · כל הנך פירכי מצי למיפרך לעיל לחייא בר רב : **השוחט** אשם תלוי בחוץ ר' מאיר מחייב · ואף על גב דר' מאיר קאמר לקמן פרק המביא (דף כג:) אם שדע לו ספיקו ימא וירעה בעדר דהוא יוצא לחולין הכא מיירי קודם שנודע לו דעדיין שם אשם עליו :

וחכמים פוטרין · לאו היינו חכמים דלקמן דפליגי עליה דרבי מאיר פרק המביא (ג"ז שם) דאמר ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה דאם כן הקדש גמור הוא וחייבין עליו בחוץ אלא חכמים היינו כר' מאיר ועדיפי מר' מאיר טז] ופטרי אפילו קודם שנודע לו :

באנו למחלוקת רבי אליעזר וחכמים ט' מאי איריא כי אכלה אפי' כי לא אכלה נמי דהא תנן ר' אליעזר אומר מתנדב ט' · ואם תאמר מאי פריך אין הכי נמי מתנדב אבל הכא הוא מחייב אשם עבור חטאו וקמ"ל צריך שיביאנו ולא בעינן חתיכה משתי חתיכות ועוד קשה אמאי לא פריך ליה לעיל על ההיא יז] דר' אליעזר אמר כוי חייבין על חלבו אשם תלוי ויש לומר דהכי פריך מאי איריא כי אכלה כו' פירוש על כרחך האי ר' אליעזר דהכא לאו היינו רבי אליעזר דכוי דאם כן מאי קא משמע לן רב נחמן אלא לעיל גרס רבי אלעזר והכא גרס ר' אליעזר דהוא בר פלוגתיה דרבי יהושע וכן מוכח הסוגיא יח] מטעמים אשר פירשתי ולכך פריך הא דאמר דבחתיכה אחת מחייב רבי אליעזר אשם תלוי מנא לך הא לא משכחת דרבי אליעזר לא מצריך שתי חתיכות אלא מטעמא דאמר יט] מתנדב אדם אשם [תלוי] בכל יום ומשום הכי מייתי אפילו בחתיכה אחת ואם כן חובה לא הוי ואם כן אפילו כי לא אכל נמי ומשני רבי אליעזר [אליבא] דבבא בן בוטא [קאמר] ובמוצאי יום הכיפורים כ] כדפירש הקונטרס ואתא לאשמועינן דרבי אליעזר סבר יש אם למסורת ומלות כתיב (ואף על גב) דאשכחנא דר' אליעזר אית ליה פרק קמא דקדושין (דף יח:) יש אם למסורת גבי בבגדו בה ואם כן ליהני אכלה חובה דמלות כתיב בה לא אכלה נדבה מכל מקום על כרחך לא כא] אייתי הכא מהאי טעמא דסבר דיש אם למסורת דאם כן מאי מייתי כמו בן אחריני טובא דסבר דיש אם למסורת ועוד אפילו סבר בעלמא דיש אם למסורת סבירא ליה הכא יש אם למקרא מטעם שפירשתי לעיל*) :

והתימה

*) ר"ל מטעם דר"נ דבעינן שיהיה נקבע איסורא עי' בהה"ז

עין משפט נר מצוה

שייך לעיל

ט א מיי' פ"ח מהל' שגגות הלכה ד :

י ב מיי' פ"ח מהל' מעה"ק הל' י :

יא ג מיי' פ"ח מהלכות שגגות הלכה ד :

◆

שיטה מקובצת

א] ר' אלעזר היא אות י' נמחק וכצ"ל לקמן : ב] לברר איסורין איכא : ג] לרבה ליכא אות א' נמחק : ד] אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: ה] באנו למחלוקת ע"כ צ"ל דתרוייהו ס"ל דפטור דבעינן ב' חתיכות וליכא אלא בהא קמפלגי אי מקבלין הימנו או לא דלר"א מקבלין אותו הימנו ואע"ג דאי בעי לא מייתי ולחכמים אין מקבלין אבל אין לומר דפליגי אם חייב להביא דיש אם למסורת או לא דא"כ מאי פריך מאי איריא כו' הא נפקא מינה טובא דאילו אכלה הוזקק להביא עליה אשם תלוי ואי לא אכלה אי בעי מייתי ואי בעי לא מייתי אלא תרווייהו ס"ל יש אם למקרא ומיפטר ופליגי אי מקבלין ממנו אם הביאו אי לא והשתא שמעינן מהכא דר"א סבר יש אם למקרא ובהדיא דכוי גרסי' ר' אליעזר כדפי' לעיל · תוס' : ו] בוטא קאמר דתנן אלא אומרים לי המתן כו' לבית הספק : ז] בא עובד כוכבים ואכל את הראשונה כו' לחייא בר רב דאמר לעיל דיש אם למקרא ה"נ בהא פליגי דת"ק דפוטר סבר יש אם למקרא ובעינן שתי חתיכות והכא כי אכל ישראל השניה לא היה רק חתיכה אחת ורבי מחייב דסבר יש אם למסורת וכן לר' זירא דבעינן ב' חתיכות משום דאי אפשר לברר איסוריה ומש"ה פוטר ת"ק ורבי סבר לא בעינן לברר איסוריה אלא לרב נחמן דאמר דבעינן ב' חתיכות משום דאיקבע איסוריה בשלמא לת"ק א)דפוטר דבעינןקביעות לאיסוריה אלא לרבי מאי טעמא מחייב הא לא איקבע איסורא דכה"ג אמר תלמודא לעיל דלא איקבע איסורא וצ"ל דלרב נחמן ג' מחלוקות בדבר כו' כמו שכתבתי ומיהו צ"ע דלרב נחמן מנ"ל האי סברא דבקביעות תליא מילתא ושמא י"ל דמשמע ליה דתנא דידן ס"ל כרבי דמחייב בכה"ג ולא שמעינן ליה דמחייב בחתיכה אחת ממש אלמא בקביעותא תליא מילתא : ח] בא ישראל ואכל את השניה פטור לרב נחמן דאמר משום דאיקבע איסורא צ"ל דהאי תנא סבר יש אם למקרא ואינו מביא הכא דליכא שתי חתיכות · תוס' : ט] שניהן חייבין והשני לא מן הדין · צ"ל דלהאי תנא לית ליה הך סברא דפרישינן לעיל אליבא דר' עקיבא דאפילו דיש אם למקרא כיון שהראשון מביא אשם תלוי גם השני מביא דא"כ הוו שניהן מן הדין ועי"ל דהא דאמר ר"ע לקמן זה מביא אשם תלוי וזה מביא אשם תלוי השני שלא מן הדין קאמר כהך דהכא דר' עקיבא סבר כר' אלעזר ומייתי ומתני · תוס' : י] למימר הא מני ר' אליעזר היא · הא קמ"ל כלומר מש"ה הוי מצטער על שלא אמר ר' מאיר משום דאי הוי אמר ליה אשמועינן דר' מאיר בשיטת : יא] אמר רב נחמן כו' : יב] ר' אלעזר אות י' נמחק : יג] דר' אלעזר מפרש תיבת בגמרא נמחק : יד] דאמר לקמן בפרק : טו] בעינן שתי חתיכות כדקרינן : טז] ועדיפי מר"מ · דפטרי אפילו : יז] דהיא ר' אליעזר אות ד' נמחק : יח] הסוגיא מטעמא אשר : יט] דאמר דמתנדב אדם : כ] יוה"כ גליון דאם לא אכלה לא מייתי נדבה : כא] לא אתי הכא אות י' י' נמחק :

נושא
שיטת ר' אליעזר
מתנדב אדם
אשם תלוי בכל יום

נושא
ברייתא עם מקרים
שונים סביב הא
דהיו לפניו ב'
חתיכות א' של חלב
וא' של שומן.
בהמשך, הגא' תברר
מני - מי לימד
ברייתא זו

צ"ל והאי הוה אמר ליה אשמעינן דר"מ בשיטת ר"א ט' וכ"צ ס"י

רב נחמן צ"ל וכ"כ בס"י וכן בתוס' וכ"ג הב"ח מרש"י

*רנ"ג בדף י"ט. ר"מ מחייב להביא אשם תלוי וספק קודש שחט בחוץ

◆

רבינו גרשום

לחלק כדאמר לקמן בסיפא דשמעתין : וקיבלה מיניה ' ר' עקיבא ולהכי פסקה במתניתין דכלל גדול דהיודע עיקר שבת דהיינו שגגת שבת וזדון מלאכה ואמר דחייב על כל שבת ושבת : ופשט ליה תולדי מלאכה כו' · ולא קביל מיניה כדקאמ' בסיפא במתניתין תבהמה בשבת אלמא לא קביל: רב חסדא אמר זדון שבת ושגגת מלאכה אפי' ר' עקיבא סבירא ליה דכגופין דמיין · ואי קשיא לך והא ואילו על כל אב מלאכה של כל שבת ושבת לא תנא הא לא קשיא דכיון דתנא בזדון שבת ושגגת מלאכות דחייב על כל אב מלאכה ומלאכה ה"ה נמי דחייב על כל שבת ושבת ולעולם סבירא ליה דכי גופין דמיין וכי בעא מיניה שגגת שבת וזדון מלאכות דימים שבינתי' מי הויין ידיעה לחלק ופשט' ליה דהויין וקביל מיניה ופסקה במתניתיה : אמר רב חסדא מנא אמינא ליה · דאפילו ר' עקיבא סבירא ליה דכי גופין דמיין : מדתניא הכותב ב' אותיות בהעלם אחת חייב בב' העלמות · דהויא ידיעה בינתים : רבן גמליאל מחייב · כדפרשינן לעיל בפירקין דרבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור אע"ג דהוי ידיעה בינתים לא מפסקא ידיעה לשיעורא ומצטרפי וחייב : וחכמים פוטרין · דקסברי יש ידיעה לחצי שיעור ולא מצטרף שיעורא · קא סלקא דעתא רבן גמליאל כר' עקיבא סבירא ליה דשבתות כגופין דמיין : בשלמא לדידי דאמינא זדון שבת כולה · מיתרצי מילתא דרבן גמליאל אדרבן גמליאל דהא תניא פטור בזדון שבת ושגגת מלאכות דשבת כי גופין דמיין וכיון דכגופין דמיין ולא עשה אלא חצי שיעור כתיבה בשבת זו וחצי בשבת אחר הילכך לא מיצטרפי ופטור (א) : והא דתניא חייב בשגגת שבת וזדון מלאכות · דימים שבינתים הויא ידיעה לחלק וקסבר הכא לא הויא ידיעה לחלק דאין ידיעה לחצי שיעור אלא מצטרפין וחייב : אלא לרבא דאמר סבירא ליה לר' עקיבא דשבתות כגוף אחד הן · דהכי קאמר רבא לעיל ופשט ליה דכי גופין דמיין ולא קביל מיניה אלא סבר כגוף אחד הן : בשלמא הא דתניא חייב משכחת לה בין בזדון שבת ושגגת מלאכות · דהיינו טעמא דחייב דשבתות כגוף אחד הן וכין בשגגת שבת וזדון מלאכות דימים שבינתים הויין ידיעה והכא חייב דאין ידיעה לחצי שיעור ומצטרפין : אלא הא דתניא פטור במאי מוקמת לה לא בהדא ולא בהדא · לאו בזדון שבת ושגגת מלאכות ולאו בשגגת שבת וזדון מלאכות : אמר לך רבא · מתנא לא מצית יליף דאמינא רבן גמליאל דפטור כר' אליעזר סבירא ליה דאמר במתניתין שבתות כגופין דמיין הלכך לא מצטרפי שבתות · ולא סבירא ליה כר' עקיבא: והא מדקתני הכא ומודי רבן גמליאל [מכלל]דפליגי באוהרניתא' רבן גמליאל וחכמים: אי [illegible]

סבירא ליה : היינו דפליגי · באוהרניתא בשגגת שבת וזדון מלאכות דימים שבינתים הויין ידיעה לחלק : דרבן גמליאל [illegible]

שבת כו' · אלא אי אמרת רבן גמליאל כר' אליעזר סבירא ליה · דר' אליעזר היינו חכמים דקאמר ומודה להו [illegible]

ידיעה לחלק ורבן גמליאל דמחייב דקא סבר אין ידיעה לחצי שיעור בהא אפי' ר' אליעזר כרבן גמליאל סבירא [illegible]

פלג ר' אליעזר(נמי)דהיינו נמי חצי שיעור בהא נמי חייובי מחייב ר' אליעזר : דתנן ר' אליעזר אומר האורג [illegible]

דיתנן הוציא חצי גרוגרות וחזר והוציא חצי גרוגרות בהעלם אחד חייב · דמצטרפין : בב' העלמות · פטור : ר' [illegible]

גמליאל מחמיר כתנא קמא והכי קסבר בהעלם אחד חייב אע"ג דהוציאן לשתי רשויות · ור' אליעזר סבר לה [illegible]

כרב חסדא : אמר לו ר' אליעזר חייב על כל אחת ואחת מק"ו ומה נדה כו' : בשלמא לרב חסדא דאמר שגגת שב[illegible]

היינו דקאמר ליה ומה נדה · דהתם בנדה נמי ימים שבינתים הויין ידיעה לחלק כדמפרש לקמן : אלא לרבא כו' [illegible]

ליה למיתנא דנדות הוו גופין מחלקין : אמר לך רבא תני ומה נידות · שמואל תני נדה וסבירא ליה כרב חס[illegible]

ושבלה כו' · דבשבילות הויין כימים שבנתים לחלק על כל ביאה וביאה : בשלמא לרבא · דאמר שבת אי כגו[illegible]

דאמר דימים שבינתים הויין ידיעה לחלק בעא מיניה : אמאי קאמר הבא על הקטנות · ליתני הבא על הקטנה [illegible]

בא על אחת מהן ביאות הרבה חייב על כל אחת ואחת : מתניתא דלא כהדין תנא דתניא אמר ר' שמעון כו' : [illegible]

[illegible]

סליק פירקא

ספק אכל חלב כו' [illegible]

הגהות הב"ח (א) [illegible] (ב) [illegible] (ג) שם אמר רבה [illegible] (ד) רש"י ד"ה כו' מאיר [illegible]

א) [illegible]